

(14:10 -14:45)

Hyvinvointipäällikkö Nordling:

Taustaa

Tampereen kaupunkiseudun nuorisotyön ohjelma hyväksyttiin sivistyspalvelutyöryhmässä 19.1.2023. Kaupunkiseudun nuorisotyöstä vastaavat toivoivat keväällä 2023, että ohjelmaa täydennettäisiin ja päivitetäisiin siten, että siinä huomioitaisiin paremmin kunnallisen nuorisotyön valtakunnalliset rakenteet ja kehittämistyö.

Ohjelman täydennystyö käynnistettiin alkusyksyllä kutsumalla johtava nuorisotutkija Tomi Kiilakoski sekä Kunnallisen nuorisotyön osaamiskeskus Kanuunan verkostopäällikkö Suvi Lappalainen kertomaan näkemyksiään valtakunnallisesta kunnallisen nuorisotyön kehittämisestä, ja herättelemään keskustelua Tampereen kaupunkiseudun kunnallisen nuorisotyön kehittämissuunnista. Keskeisin kysymys seudullisen nuorisotyön kehittämiselle oli se, halutaanko ja voidaanko seudulla yhteisesti lähteä toteuttamaan ns. NUPS-prosessia (nuorisotyön perussuunnitelma), etsitäänkö keskeisimmät kehittämiskohteet ilmiölähtöisesti vai mikä on tapa, jolla seudullista kehittämistä halutaan edistää.

Osana nuorisotyön seudullista kehittämistä haettiin Aluehallintovirastolta (Avi) rahaa seudullisen kunnallisen nuorisotyön koordinointiin syksyllä 2023. Hankeavustus saatiin vuodelle 2024. Avin rahoituspäätöksen mukaisesti nuorisotyön ohjelman päivitystyön aineiston keräämisestä vastasi palkattu hankekoordinaattori. Ohjelmakokonaisuudesta oli vastuussa kuntayhtymän hyvinvointipäällikkö, ja keskeiset sisältöä koskevat valinnat teki sivistyspalvelutyöryhmän nimeämä nuorisotyön koordinaation ohjausryhmä. Lähestymistavaksi seudullisen kunnallisen nuorisotyön kehittämiseen ohjausryhmä valitsi ilmiölähtöisyyden. Ohjelman raporttimuodoksi päätettiin PowerPoint, samoin kuin tammikuussa 2023 hyväksytylle ohjelmallekin.

Nuorisotyön ohjelman prosessi 2024

Tiedonkeräysprosessi tuotti materiaalin, jonka pohjalta ohjelma muodostui. Tiedon keräämisen menetelminä on käytetty kyselyitä, tapaamisia sekä koottua tekstimateriaalia. Työstövaiheessa keskusteluun nousi useita valtakunnallisestikin tunnistettavia teemoja:

- **Nuorisotyön laadun mittaaminen** oli keskustelussa, mutta jätettiin pois prosessin edetessä. Nuorisotyön laadun mittaamisessa ei ole vakiintuneita mittareita valtakunnallisesti. Kuutoskaupungit työstävät parhaillaan näitä mittareita
- **Nuorisotyön mentoriohjelmasta keskusteltiin**, mutta teema jätettiin tässä vaiheessa ohjelmasta pois.
- **NUPS (nuorisotyön perusohjelma)** -herätti seudullista keskustelua, mutta se todettiin yhteisesti tehtynä liian raskaaksi prosessiksi. Kuntia

kannustettiin NUPS-prosessin toteuttamiseen itsenäisesti. Osa kunnista on jo toteuttanut omat NUPS-prosessinsa.

- **Osaamisen kehittämisen** osalta todettiin hyväksi vaihtoehdoksi lähteä edistämään Osake-yhteistyötä, unohtamatta suoraan alan oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä.
- **Ilmiölähtöisyyden** osalta todettiin, että nuorisotyössä on tunnistettavissa lukuisia ilmiöitä - niin positiivisia kuin viheliäisiäkin. Toisiin niistä on helppo tarttua nuorisotyön menetelmillä ja toiset vaativat kehittävää työtettä. Keskeistä on tunnistaa erilaisista (globaaleistakin) ilmiöistä ne, joihin voidaan realistisesti nuorisotyöllisin menetelmin vaikuttaa.
- **Digitaalisuus** valittiin kehittämistyön kohteeksi vuodelle 2025 siksi, että digitaalinen maailma on merkityksellinen toimintaympäristö nuorille. Digitaalinen nuorisotyö luo sellaisillekin nuorille mahdollisuuksia osallistua toimintaan, joilla itsellään ei ole esimerkiksi tarvittavaa laitteistoa käytössä. Digitaalinen nuorisotyö lisää osaltaan myös nuorten kyvykkyyttä toimia erilaisissa digitaalisissa ympäristöissä. Digitaalista nuorisotyötä on mahdollista toteuttaa seudullisesti kuntarajojen yli.

Nuorisotyön ohjelma 2025–2028

Ohjelman painopisteet on valittu seutuyhteistyön tuloksena siten, että kaikkien kuntien nuorisopalvelujen on mahdollista sitoutua niihin. Ohjelma on nelivuotinen ja ensimmäisessä vaiheessa keskitytään vuoden 2025 toimenpiteiden esittelyyn.

Syntynyt ohjelma on **tiekarttamainen** ja se on rakentunut **kolmesta strategisesta teemasta**, jotka ovat:

1. nuorisotyön johtaminen,
2. osaamisen kehittäminen ja
3. yhdessä tekeminen.

Kunkin teeman alle on valikoitunut kerätyn aineiston pohjalta kaksi tavoitetta seuraavasti:

Tavoitteiden alle on nimetty toimenpiteet, jotka on esitelty tarkemmin liitteessä.

Rahoituksen vuodelle 2025 saaneen jatkohankkeen koordinaattori seuraa tavoitteiden toteutumista ja tukee kuntia niiden edistämisessä. Varsinainen työ tapahtuu kunnissa.

Seudullinen kunnallisen nuorisotyön jatkokehittäminen

Ohjelmatyön aikana todettiin, että on tärkeää jatkaa seudullista nuorisotyön sanoittamista ohjelman valmistumisen jälkeen. Miten Tampereen kaupunkiseudun kunnat käsittävät kunnallisen nuorisotyön roolin, tehtävät ja tavoitteet nimenomaan tällä seudulla? Mitkä ilmiöt ovat seudun näkökulmasta merkityksellisimpiä, mistä ilmiöt nousevat ja kuka prosessia johtaa? Keskeinen kysymys on myös se, mikä on kunnallisen nuorisotyön suhde nuoriin kaupunkiseudulla?

Ohjausryhmä näki jo alkuvaiheessa merkityksellisenä pohtia tehtävää työtä nuorisotyön suhdeteorian kautta. Tässä keskeisiä näkökulmia ovat:

1. Nuorten suhde toisiin nuoriin
2. Nuorten suhde luotettaviin aikuisiin (sukupolvisuhteet)
3. Nuorten suhde palvelujärjestelmään ja rakenteisiin
4. Nuorten suhde alueeseen ja lähiympäristöön
5. Nuorten suhde yhteiskuntaan
6. Nuoren suhde globaaliin maailmaan ja luontoon

Jatkossa on tärkeää pohtia ja päättää, miten Tampereen kaupunkiseudun nuorisotyö kytkeytyy suhdeteoriaan.

Tässä vaiheessa suhdeteoria ei ole merkittävässä roolissa kaupunkiseudun nuorisotyön ohjelmassa, koska päätöksiä ei ole tehty sen osalta, onko suhdeteoria kantavana seudullisessa yhteistyön kehittämisessä. Ja jos on, niin miten suhdeteoria kytketään seudullisesti kaikkien kuntien toiminnan sanoittamiseen, suunnitteluun ja järjestämiseen.

Seudulliselle nuorisotyön sanoittamiselle ei ole laadittu etenemissuunnitelmaa. Asia on kehittämistyön osalta merkityksellinen, joten prosessin suunnittelu pitää käynnistää mahdollisimman pian. Ensimmäisinä askelina seudullisen nuorisotyön sanoittamisen osalta on ohjausryhmän toimesta luotu yhteisiä sloganeja kuvaamaan nuorisotyötä. Lisäksi kunnat ovat ideoineet yhteisen julisteen, jonka tehtävänä on kuvata seudulla toteutettavaa nuorisotyötä.

Asiaa kokouksessa selostaa nuorisopalvelupäällikkö Tiina Salomäki.

Kokouksessa johtava nuorisotutkija Tomi Kiilakoski Nuorisotutkimusseurasta esittää videotervehdyksen muodossa ajatuksiaan siitä, mitä Tampereen

kaupunkiseudun nuorisotyön jatkokehittämisessä kannattaisi hänen näkökulmastaan ottaa huomioon.

Sivistyspalvelujen työryhmä 23.1.2025

Hyvinvointipäällikkö Nordling:

Sivistyspalvelutyöryhmä päättää

Päätösehdotus. käydä keskustelun Nuorisotyön ohjelmasta ja hyväksyä nuorisotyön ohjelman vuosille 2025–2028

Päätös. Sivistyspalvelutyöryhmä päätti asian esityksen mukaan.

Sivistyspalvelutyöryhmä odottaa raportointia seudullisen nuorisotyön kehittämisestä ja yhteistyön toteuttamisesta kahdesti vuodessa.

Sivistyspalvelutyöryhmä ohjeisti nuorisotyöstä vastaavia jatkamaan seudullisen nuorisotyön kehittämistä siten, että yhteinen sanoitustyö nuorisotyölle käynnistyy mahdollisimman pian. Nuorisotyön ohjelman kehittämiseltä odotetaan vahvempaa seudullisen nuorisotyön suunnan ohjaamista ja konkreettisia toimenpiteitä. Ohjelman jatkojalostamisessa toivotaan nuorten osallisuutta mm. nuorille tärkeiden ilmiöiden kartoittamisessa. Nuorisotyön jatkokehittämisessä on hyvä huomioida monialaisuus, jolloin esiin nostettavat teemat tai ilmiöt voivat olla yhteisiä myös muiden nuorten palvelujen järjestäjien kanssa. Sivistyspalvelutyöryhmä toivoo seudullisesti yhdessä sovittujen asioiden kirjaamista kaikissa kunnissa vertailtavuuden mahdollistamiseksi (nuoDo tai Kompassi -järjestelmät).

Sivistyspalvelutyöryhmä totesi, että nuorisotyön vahvuutena on erityisesti hyvä kosketus nuorten elämään. Nuorisotyön ilmiöiden määrittelyyn on enemmän väljyyttä kuin säädellyillä toimialoilla (esim. opetus.) Sivistyspalvelutyöryhmän näkemyksen mukaan nykyisen ohjelman rakenne on toimiva. Osakkeen esiselvityksen osalta todettiin, että tavoiteaikataulu on kevät 2025.